

DOI: 10.31548/hspedagog15(1).2024.188-195

УДС: 0.16:93 (477)

КУЛЬТУРНА ПАМ'ЯТЬ І КУЛЬТУРА ПАМ'ЯТІ

Шершова Тетяна, доктор філософії з культурології

Полтавський національний педагогічний університет імені

В. Г. Короленка

E-mail: t.shershova@gsuite.pnpu.edu.ua

ORCID 0000-0003-1993-4236

ЧАЙКА В.В., доктор філософії з історії та археології,

викладач кафедри культурології Національного університету біоресурсів і

природокористування України

chayka@nubip.edu.ua

ORCID 0000-0001-9747-5085

Анотація. Стаття присвячена розкриттю дефініцій культурної пам'яті та культури пам'яті, розглядаються теоретичні аспекти зазначених понять, а також основні напрямки сучасних досліджень у цій галузі. Здійснено спробу авторської експлікації поняття культурної пам'яті. Встановлено спільні та відмінні риси між досліджуваними поняттями. Культурна пам'ять включає в себе велику кількість елементів, таких як народна мудрість, міфи, легенди, народні пісні, танці, звичаї, традиції, мистецтво, архітектуру та інші прояви культури. Ці елементи не тільки передаються крізь покоління, але й зберігаються у спеціальних місцях, таких як музеї, архіви та бібліотеки. Одним із важливих аспектів культурної пам'яті є збереження різноманітності культур та мов, оскільки це допомагає збагачувати культурний досвід та сприяє розумінню та толерантності між різними народами та культурами. Культура пам'яті має важливе значення для формування ідентичності та культурного розвитку суспільства. Автори статті акцентують увагу на таких аспектах культурної пам'яті та культури пам'яті, як: політика пам'яті, транснаціональна пам'ять, культурна спадщина, пам'ять та ідентичність, технології та пам'ять. У статті також аналізується вплив цифрових технологій на культуру пам'яті. Відзначається, що цифрові технології мають як позитивні, так і негативні наслідки для збереження та передачі культурної пам'яті. З одного боку, цифрові технології дозволяють зберігати та передавати інформацію швидко та ефективно, що сприяє розвитку науки, технології та культури. З іншого боку, цифрові технології можуть призвести до викривлення та втрати історичних джерел та культурної спадщини. У висновку підкреслюється, що культурна пам'ять та культура пам'яті є важливими феноменами, які мають значний вплив на розвиток суспільства. Обидва поняття важливі для збереження культурного досвіду та ідентичності. Вони допомагають людям зрозуміти своє минуле, формувати майбутнє та визначити своє місце в світі.

Ключові слова: культурна пам'ять, культура пам'яті, простір пам'яті, ідентичність, політика пам'яті, культурні практики.

Актуальність (Introduction). Дослідження культурної пам'яті та культури пам'яті ще до першої половини ХХ

століття не представляли наукового інтересу. Пам'ять вважалася емоційною

© Чайка В., Шершова Т.

HUMANITARIAN STUDIOS: PEDAGOGICS, PSYCHOLOGY, PHILOSOPHY Vol 15(1) 2024

структурою, обмеженою в часі та просторі. Це субстанція, яка не є сталою та постійно видозмінюється. Тим не менш пам'ять являється каналом передачі історичного досвіду та чинником формування національної ідентичності.

Наприкінці ХХ століття актуалізується проблематика студій пам'яті, зокрема проблема інтерпретації термінологічних матриць, які є значимими в дискурсі пам'яті. Увага науковців до проблематики пам'яті стимулює різноспрямовані дослідження її поняттєвого тезаурусу. Початок ХХІ ст. ставить наше сьогодення перед викликами, що стосуються теми ідентичності на фоні швидких змінних процесів глобалізації. Зростає зацікавлення у темі культурної пам'яті та культури пам'яті, що концептуалізує ці поняття на різних рівнях – культурному, політичному та суспільному.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Культурна пам'ять як науковий термін вперше вжив німецький єгиптолог Ян Ассман у дискурсі теорії колективної пам'яті М. Хальбвакса. Ассман трактує це поняття як особливу символічну форму передачі та актуалізації культурних змістів, що виходить за рамки досвіду окремих людей або груп [1]. «Культурна пам'ять – не просто зв'язуюча нитка між минулим, теперішнім та майбутнім, а за своєю сутністю вона є дещо більше: вона – стала умова збереження людством самого себе, своєї власної ідентичності, умова усвідомлення суспільством безперервності свого буття!» [2, с. 231]. Таким чином, основоположення культурної пам'яті ґрунтується на семіотичній ідеї культурної об'єктивації.

Розширення предметного поля дослідження культурної пам'яті відбулося трохи згодом, а актуалізувалося лише в 1970 – 1990 роках, що було пов'язано з «різноманіттям культурних поворотів». У 1990-х роках науковці звернули увагу на поняття «ландшафту пам'яті», яке

описує те, як місцевість та природні об'єкти можуть стати частиною культурної спадщини та пам'яті народу. Це привело до появи нових досліджень у галузі історії, архітектури, географії та інших дисциплін.

Над проблемою культурної пам'яті працювали такі науковці, як Алейда та Ян Ассман, А. Варбург, П. Вербицька, Е. Еплбаум, Н. Наймарк, П. Нора, Н. Терещенко, Х. Шульц та інші, які вважали, що за допомогою культурної пам'яті відбувається реконструювання минулого будь-якого суспільства, що призводить до стабілізації його ідентичності. Культурантропологи, історики, етнографи та літературознавці Б. Андерсон, Е. Дюркгейм, П. Коннертон, М. Мосс, А. Редкліфф-Браун, Е. Хобсбаум активно досліджують різні форми культурної пам'яті.

Культурі пам'яті присвячені наукові розвідки Д. Веденєєва, О. Кулешова, Л. Нагорної, Ю. Шаповалової. У своїх працях вони розглядають, як суспільства зберігають, відтворюють та трансформують свою історію та культурні традиції, а також як це впливає на їхню ідентичність та сприйняття світу. Дослідники переконують, що «лише культурі під силу створювати систему загальноприйнятних у даному соціумі норм, обмежень, моральних заборон» [3, с. 14]. Одним із ключових аспектів культури пам'яті є пам'ять про травми минулого.

Серед українських досліджень на предмет пам'яті важливо згадати Г. Грінченко, А. Киридон, К. Кислюк, В. Масненко, Ю. Стасевич та інших. Науковці звертають увагу на взаємозв'язок феномену пам'яті зі процесом становлення ідентичності.

Українська дослідниця А. Киридон, досліджуючи пам'ять, аналізує поняття «ландшафт пам'яті», «місця пам'яті», «простір пам'яті». Вона пропонує використовувати поняття «мнемонічні символи» як маркери пам'яті та маркери забуття. Простір пам'яті, на думку дослідниці: «формує або конструює смислове

навантаження, яке дає змогу скласти уявлення про характер епохи, події, життя особи тощо» [4, с. 122]. Ландшафт пам'яті є методом реконструкції минулого та має подвійний модус: ментальний і прикладний. Це поєднання виміру смислів та виміру місцевих (від слова «місце») маркерів, що створюють підстави для реконструкції пам'яттєвого ряду сакрального ландшафту.

Мета дослідження полягає у розкритті дефініції культурної пам'яті та культури пам'яті.

Методи (Methods). Найбільш значущими для дослідження стали такі підходи: комплексний, який дозволив всесторонньо дослідити особливості трансформації культурної пам'яті та культури пам'яті у взаємозалежності з різними соціокультурними змінами; культурологічно-історичний – простежити зміни, що відбувалися з формуванням культурної

Культурна пам'ять відноситься до збереження та передавання знань, традицій, історій, символів, міфів та інших

Вона може бути формально організованою, як у випадку музеїв, архівів, бібліотек, або передаватися усно або через інші культурні засоби.

Пам'ять культури відноситься до способу, яким культурні елементи, такі як традиції, музика, мистецтво, архітектура та інші культурні вирази, зберігаються та відтворюються у суспільстві. Це може включати збереження історичних місць та споруд, організацію культурних заходів, таких як виставки, фестивалі та концерти, та забезпечення доступу до культурних засобів.

Отже, хоча культурна пам'ять та пам'ять культури можуть бути пов'язані зі збереженням та передаванням культурних елементів, вони відрізняються в тому, що перша більше зосереджена на знаннях та інформації, а друга - на тому, як культурні елементи зберігаються та передаються в суспільстві.

пам'яті та культури пам'яті в певні культурно-історичні періоди; а також загальнонаукові методи (аналізу і синтезу, формалізації, абстрагування та ін.), використані для формування чіткого уявлення про досліджувані дефініції. Методологія дослідження ґрунтується також на застосуванні міждисциплінарного підходу в межах парадигми системності, що передбачає звернення до методологічних підходів, синтезованих з різних галузей соціогуманітаристики (культурологія, філософія, соціологія, лінгвістика та ін.) з метою глибшого проникнення в сутність досліджуваного феномена й отримання максимально повного знання про нього.

Результати (Results). Культурна пам'ять та пам'ять культури є різними концептуальними поняттями, які використовуються для описування різних аспектів культурного життя та колективних спогадів про минуле. культурних елементів від покоління до покоління.

Останні дослідження в галузі культури пам'яті зосереджуються на декількох ключових темах:

1. Політика пам'яті – дослідники аналізують способи, якими держави та інші організації формують та впливають на колективну пам'ять народу. Вони досліджують, які історичні події, персоналії та символи включаються в офіційну національну історію, а які залишаються за межами уваги, та як це впливає на формування національної ідентичності. Політика пам'яті може наслідувати різні цілі та застосовуватись у різних контекстах. Наприклад, вона може бути спрямована на зміну історичного нарративу, що використовується для формування національної або етнічної ідентичності, на зміну відношення до певних історичних подій або на підтримку політичної агенти, включаючи зміну режиму або підтримку революції [5]. Одним із найбільш важливих аспектів політики пам'яті є її вплив

на формування національної свідомості та ідентичності. Політика пам'яті може допомогти зберегти історичну пам'ять та культурну спадщину, але вона також може бути використана як засіб політичної маніпуляції та формування націоналістичних або екстремістських поглядів.

2. Транснаціональна пам'ять – науковці досліджують, як історичні події, персоналії та символи перетинають національні межі та стають частиною глобальної пам'яті. Наприклад, пам'ять про голокост. Другу світову війну, колоніальні події та інші, що можуть бути спільними для різних країн і культур. Дослідники аналізують семіотику, знаки та символи, що використовуються для вираження транснаціональної пам'яті, та як вони відрізняються від національних. Таким чином, транснаціональна пам'ять - це концепція, яка пояснює, які спільні історичні події, травми можуть впливати на формування колективної свідомості та ідентичності більш ніж однієї нації чи культури. Транснаціональна пам'ять виникає завдяки різним механізмам комунікації та інформаційним технологіям, які дозволяють легше обмінюватися історичними даними та досвідом між національними громадами та державами. Це може бути здійснено через різні канали, такі як масова комунікація, міжнародні організації, наукові дослідження та культурні обміни. Транснаціональна пам'ять є важливим елементом глобалізації, оскільки вона може допомогти змінити стереотипи та пристосуватися до різноманітності культурних традицій. Також вона може допомогти зберегти спільну історичну пам'ять та запобігти повторенню історичних помилок.

3. Пам'ять та ідентичність є тісно пов'язаними концепціями, оскільки пам'ять є важливим елементом формування ідентичності. Дослідники аналізують, як колективна пам'ять формує національну та інші форми ідентичності. Вони досліджують, які історичні події, персоналії та символи відображають ідентичність націй та інших соціальних

груп. Пам'ять та ідентичність взаємодіють у двох напрямках. З одного боку, пам'ять впливає на формування ідентичності, оскільки наш досвід, знання та переживання минулого формують наше розуміння себе та світу довкола. Наприклад, спільна пам'ять про історичні події та культурні традиції може сприяти формуванню національної або культурної ідентичності. З іншого боку, ідентичність також впливає на пам'ять, а саме на те, яку пам'ять ми зберігаємо та як ми її інтерпретуємо.

4. Культурна спадщина – науковцями досліджуються способи збереження та передачі культурної спадщини (літератури, мистецтва, музики, танцю, архітектури, наукових досліджень, техніки та традицій) через покоління. Аналізується, як змінюється сприйняття культурної спадщини в залежності від соціальних, політичних та технологічних змін. Їх продуктивна діяльність стала важливим чинником у збереженні національно-культурної ідентичності та історичної пам'яті. [6, с. 135]. Культурна спадщина є важливою складовою культурного ідентитету та само ідентифікацій націй, етнічних груп та інших спільнот. Вона допомагає зберегти та передати культурні цінності та традиції наступним поколінням. Культурна спадщина має не лише культурну, але й економічну цінність. Однак, вона може бути під загрозою знищення або забуття через різні фактори, такі як війна, природні катастрофи, бездіяльність державних органів, недостатня фінансова підтримка, а також зміни в культурному середовищі та соціальних звичаях. Тому, збереження та охорона культурної спадщини є важливим завданням для держав та громадськості. Це може бути досягнуто через збереження та відновлення культурних пам'яток, створення музеїв, архівів і бібліотек, проведення наукових досліджень та розвиток туризму.

5. Технології та пам'ять – досліджується, як технології (Інтернет, соціальні медіа та мобільні технології)

впливають на збереження та передачу пам'яті та культурного досвіду, а також як вони використовуються для створення нових форм культури пам'яті. Технології впливають на різні аспекти нашого життя, включаючи спосіб, яким ми зберігаємо та передаємо пам'ять. Однією з основних технологій, які впливають на пам'ять, є Інтернет. Він надає доступ до великої кількості інформації, що може допомогти в збереженні та передачі пам'яті. Наприклад, в Інтернеті можна знайти архіви, колекції та історичні матеріали, що дозволяють зберігати інформацію про минуле та історію. Крім того, такі пристрої, як комп'ютери, смартфони та планшети можуть бути використані для збереження та передачі пам'яті. За їх допомогою можна створювати електронні альбоми, записувати відео та звукові файли, що допомагає зберігати спогади та історії в інтерактивному форматі. Проте, надмірне використання технологій може призвести до зменшення нашої здатності до зосередження та запам'ятовування, що стане причиною ілюзорності неперервної пам'яті, де люди сподіваються, що всі їхні спогади та історії будуть збережені та доступні в Інтернеті, але це не завжди можливо.

Перелічене вище доводить те, що пам'ять має значний потенціал посередництва та представництва. Для певного розвитку необхідна ефективна спільна пам'ять, яка реалізується через низку суспільних інституцій і комунікаційних каналів, механізми генерування нових знань на основі вже відомих фактів.

Культурна пам'ять – це збережені в колективній свідомості людей знання, традиції, звичаї, обряди, легенди та історії, що передаються з покоління в покоління і формують ідентичність та культуру певної спільноти або нації. Культурна пам'ять включає в себе велику кількість елементів, таких як народна мудрість, міфи, легенди, народні пісні,

танці, звичаї, традиції, мистецтво, архітектуру та інші прояви культури. Ці елементи не тільки передаються крізь покоління, але й зберігаються у спеціальних місцях, таких як музеї, архіви та бібліотеки.

Культурна пам'ять допомагає людям зрозуміти своє минуле, формувати майбутнє та розуміти своє місце у світі. Вона також є джерелом натхнення для мистецтва, літератури, кіно та інших видів творчої діяльності. Одним із важливих аспектів культурної пам'яті є збереження різноманітності культур та мов, оскільки це допомагає збагачувати культурний досвід та сприяє розумінню та толерантності між різними народами та культурами.

Нами здійснено спробу авторської експлікації поняття культурної пам'яті. Культурну пам'ять трактуємо як культурологічний феномен, який зв'язує між собою минуле, теперішнє і майбутнє та дозволяє формувати, відтворювати й передавати власну ідентичність за допомогою культурних практик – колективних спогадів у вигляді символів, текстів, пісень, танців і т. ін. Дослідження культурних практик актуалізується в межах «парадигмального зсуву», звільнення від «метанаративів» і переходу до «мікронаративів» [7, с. 69].

Культурні практики – це способи життя, пов'язані з культурою та традиціями, які люди втілюють у своєму щоденному житті. Тобто вони описують спосіб, яким люди практикують культуру. Це можуть бути різні види діяльності, такі як мистецтво, музика, танці, спорт, релігійні обряди та інші. Культурні практики можуть бути різними в різних культурах та регіонах, але вони допомагають зберігати та передавати культурну пам'ять та створювати нову культурну спадщину. Взагалі, культурна пам'ять та культурні практики взаємодіють між собою, забезпечуючи збереження та розвиток культури та спадщини людства. Культурна пам'ять допомагає зберігати знання та традиції, а культурні практики

дозволяють їх передавати та оновлювати в сучасному світі.

Отже, культурна пам'ять забезпечує безперервний зв'язок між поколіннями певної спільноти, є наслідком збереження інформації про минулий досвід у формі репрезентацій, конструктів, культурних маркерів, які тісно пов'язують між собою історію, культуру та суспільство. Останнє, в свою чергу, використовує ці форми минулого для збереження спільної ідентичності. Тому, саме культурна пам'ять, яка здатна подолати суперечності між минулим і сучасним, є рушієм демократичних змін у суспільстві.

Культура пам'яті – на перший погляд, дещо схоже поняття, але воно має іншу суть. Це сукупність практик, процесів та інституцій, які розробляються для збереження та передачі культурної пам'яті. Це можуть бути музеї, пам'ятники та меморіали, архіви, бібліотеки, наукові установи, свята та обряди, інші інституції, які забезпечують збереження та доступність історичних та культурних документів, ресурсів та інформації. Культуру пам'яті також трактують як поведінкові фігурації та соціально схвалені манери, які відображають частину минулого, роблячи його теперішнім. Таким чином, культура пам'яті значною мірою залежить від соціальних конфліктів і стосунків.

Культура пам'яті – це поняття, яке описує спосіб, яким суспільство зберігає та перетворює свою історію та культурні традиції у знаки, символи, ритуали та інші форми знаків, що можуть бути передані наступним поколінням. Культура пам'яті стає особливо важливою у наш час, коли суспільства зіштовхуються з різними викликами, такими як глобалізація, міграція, полікультурність та технологічні зміни, які мають вплив на те, як ми сприймаємо нашу ідентичність та культурну спадщину [8].

Нинішній швидкоплинний світ інформації став простором постійного перемикавання кодів і цифрового письма, створивши образ оцифрованої пам'яті. Це має свої переваги та недоліки. З одного боку, оцифрована пам'ять дозволяє нам зберігати та передавати інформацію швидко та ефективно, що сприяє розвитку науки, технології та культури. З іншого боку, це може привести до викривлення та втрати історичних джерел та культурної спадщини, оскільки не всі ресурси та матеріали можуть бути збережені в цифровому форматі. Крім того, швидке перемикавання кодів та цифрового письма може мати вплив на спосіб, яким ми сприймаємо інформацію. Збільшена кількість доступної інформації та швидкість її поширення можуть привести до того, що люди забувають про цінність інформації та процес ретельного дослідження та аналізу. Також може виникнути проблема з надійністю та автентичністю інформації, оскільки цифрові дані можуть бути підроблені та поширені без перевірки.

На думку німецької дослідниці А. Ассман: оцифрування є не лише інструментом запам'ятовування, але й імпульсом до забуття і навіть руйнування суспільної пам'яті, що створює виклик сучасній теорії пам'яті [9, с. 429-230]. Ми погоджуємося з даним твердженням, що цифрові технології можуть бути використані лише для збереження та передачі пам'яті, але не можуть замінити багатогранну та складну природу пам'яті. А. Ассман також вважає, що оцифрування може призвести до того, що люди будуть розглядати пам'ять як щось неперервне та безкінечне і не будуть звертати увагу на те, що пам'ять є складним динамічним процесом, який напряду залежить від культурних і соціальних факторів. Таким чином, цифрові технології не повинні замінити традиційні методи збереження та передачі пам'яті.

Висновки і перспективи (Discussion). Культурна пам'ять може

сприяти збереженню традицій і звичаїв, що відрізняють конкретний народ від інших культур. Культурна пам'ять допомагає зберегти цінність та значення культурних надбань, що можуть впливати на формування національного характеру та сформувати колективну ідентичність. Таким чином, культурна пам'ять є важливою складовою культури та суспільства загалом. Культура пам'яті, в свою чергу, є складним та динамічним явищем, яке відіграє ключову роль у формуванні соціального ландшафту. Культура пам'яті – це власне процес збереження, організації та доступності збереженого в культурній пам'яті матеріалу. Обидва поняття є важливими для збереження культурного досвіду та ідентичності та забезпечення доступності цієї інформації для майбутніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Assmann J. «Communicative and Cultural Memory». In A. Erll & A. Nünning (Eds.), *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook* (pp. 109—118). 2008. Berlin, New York.
2. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті: монографія. Київ: Академвидав, 2018. 304 с.
3. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / [Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко та ін.]; за загальною редакцією Ю. Шаповала. Київ: ІПІЕНД, 2013. 600 с.

REFERENCES:

1. Assmann J. (2008). *Communicative and Cultural Memory*. In A. Erll & A. Nünning (Eds.), *Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook*. Berlin, New York. Pp. 109—118.

4. Ткачук Б. Репрезентація культурної пам'яті в процесі збереження ідентичності // *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2019. Випуск 24, с. 120-126.

5. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 10 листопада 2021 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ: НАКККІМ, 2021. 164 с.

6. Чайка В.В. Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини ХХ-початку ХХІ століть: дис. на здобуття ступеня док. філос.: 032 – історія та археологія. НАКККІМ. Київ, 2021. 268 с.

7. Шершова Т.В. Культурна пам'ять як чинник формування національної ідентичності (на матеріалах народно-пісенних практик Полтавщини): дис. на здобуття ступеня док. філос.: 034 – культурологія. НАКККІМ. Київ, 2021. 241 с.

8. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 47 / упоряд. і наук. ред. В.Г. Виткалов; редкол.: Г. П. Чміль, В.Г. Виткалов, П.Е. Герчанівська та ін.; наук. РДГУ. Рівне: РДГУ, 2023. 186 с.

9. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / пер. з нім. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.

2. Pukhonska O. (2018). *Literary Dimension of Memory: monograph*. Kyiv: Akademvidav, 304 p.

3. *Culture of Historical Memory: European and Ukrainian Experience* (2013) / [Yu. Shapoval, L. Nagorna, O. Boyko et al.]; edited by Yu. Shapoval. Kyiv: IPIEND. 600 p.

4. Tkachuk, B. (2019). *Representation of Cultural Memory in the*

Process of Preserving Identity // Bulletin of Lviv University. Series: Philosophy and Political Studies. Issue 24, p. 120-126.

5. Cultural and Artistic Studies of the 21st Century: scientific-practical partnership (2021): materials of the 2nd International Scientific-Practical Conference, November 10, 2021. Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine; National Academy of Cultural and Artistic Personnel Management. Kyiv: NAKKKIM, 164 p.

6. Chaika, V.V. (2021). Development of Musical Culture of the Ukrainian Diaspora in North American Countries from the Second Half of the 20th Century to the Beginning of the 21st Century: PhD thesis in History and Archaeology. NAKKKIM. Kyiv. 268 p.

7. Shershova, T.V. (2021). Cultural Memory as a Factor in the Formation of National Identity (based on folk song practices of Poltava region): PhD thesis in Cultural Studies. NAKKKIM. Kyiv, 241 p.

8. Ukrainian Culture: Past, Present, Paths of Development: scientific collection (2023). Issue 47 / edited by V.G. Vytkaľov; editorial board: H.P. Chmil, V.G. Vytkaľov, P.E. Herchanyvska et al.; scientific RDHU. Rivne: RDHU, 2023. 186 p.

9. Assmann, A. (2012). Spaces of Memory. Forms and Transformations of Cultural Memory / translated from German. Kyiv: Nika-Center. 440 p.

CULTURAL MEMORY AND MEMORY CULTURE

Chaika, Shershova

Abstract. *This article discusses the definitions of cultural memory and memory culture, as well as the theoretical aspects of these concepts. The authors attempt to provide their own interpretation of the concept of cultural memory. They also identify the similarities and differences between the two concepts. Cultural memory includes a wide range of elements, such as folk wisdom, myths, legends, folk songs, dances, customs, traditions, art, architecture, and other cultural manifestations. These elements are not only transmitted through generations, but also preserved in special places, such as museums, archives, and libraries. One of the important aspects of cultural memory is the preservation of cultural diversity and languages, as this helps to enrich cultural experience and promote understanding and tolerance between different peoples and cultures. Memory culture is important for the formation of identity and cultural development of society. The authors of the article focus on such aspects of cultural memory and memory culture as: memory politics, transnational memory, cultural heritage, memory and identity, and technologies and memory. The article also analyzes the impact of digital technologies on memory culture. The authors note that digital technologies have both positive and negative consequences for the preservation and transmission of cultural memory. On the one hand, digital technologies allow us to store and transmit information quickly and efficiently, which contributes to the development of science, technology, and culture. On the other hand, digital technologies can lead to distortion and loss of historical sources and cultural heritage. In conclusion, the authors emphasize that cultural memory and memory culture are important phenomena that have a significant impact on the development of society. Both concepts are important for preserving cultural experience and identity. They help people understand their past, shape the future, and define their place in the world.*

Key words: *cultural memory, memory culture, memory space, identity, memory politics, cultural practices.*